

ΠΕΤΣΙ

ΠΕΤΣΙ, ΤΟ, ουσ. [<μσν. πετσίν, υποκορ. του ιταλ. pezzo <pezza]. **1.** το δέρμα, η επιδερμίδα: «το πετσί μου γέμισε γρατσουνιές απ' τ' αγκάθια». **2.** δέρμα ζώου, συνήθως κατεργασμένο: «αγόρασε μια τσάντα από πετσί». **3.** πολύ σκληρό κρέας, που δεν έβρασε ή που δεν ψήθηκε καλά: «μου 'φερε μια μπριτζόλα σκέτο πετσί». **4.** (στη γλώσσα του ποδοσφαιρού) φανατικός οπαδός ποδοσφαιρικής ιδίως ομάδας: «είναι πετσί Παοκτσή». **5.** (στη γλώσσα της αργκό) το πορτοφόλι: «έχει πάντα γεμάτο το πετσί του». **6.** στον πλ. **ΤΑ ΠΕΤΣΙΑ**, λεπτά βραχιόλια που κατασκευάζονται από πετσί: «τον θυμόμου ακόμη να φοράει τα πετσια και να το παίζει φρικιό και, μόλις τον είδα γιάπη, έπαθα». Υποκορ. **ΠΕΤΣΑΚΙ, ΤΟ** (βλ. λ.). (Ακολουθούν 20 φρ.)·

- βγάζει από μέρμηγκα πετσί κι απ' το κουνούπι ξίγκι, βλ. λ. [μυρμήγκι](#)·

- δε χωράει στο πετσί του, είναι πολύ ανήσυχος, είναι ανάστατος, δεν μπορεί να μείνει για πολύ σε μια θέση: «απ' την ώρα που ήρθε, δε χωράει στο πετσί του, γιατί έμαθε πως τουμπάρισε ένα πούλμαν με φιλάθλους και δε γνωρίζει αν ήταν μέσα σ' αυτό κι ο γιος του»·

- έγινε πετσί και κόκαλο, αδυνάτισε πάρα πολύ από αρρώστια, δίαιτα ή νηστεία: «είπαμε, ρε παιδάκι μου, να κάνεις λίγη δίαιτα, αλλά εσύ έγινες πετσί και κόκαλο»·

- είναι γερό πετσί, είναι μαθημένος στις κακουχίες, είναι σκληραγωγημένος, αντέχει στις δύσκολες συνθήκες: «φόρτωσέ τον όσο θέλεις, γιατί είναι γερό πετσί || όποια δυσκολία και να του τύχει, την ξεπερνάει, γιατί είναι γερό πετσί»·

- είναι πετσί και κόκαλο, είναι πάρα πολύ αδύνατος: «θα καταλάβεις αμέσως για ποιον σου λέω, γιατί είναι πετσί και κόκαλο»·

- είναι σκληρό πετσί, είναι πολύ αυστηρός, είναι άτεγκτος, δε δέχεται ατασθαλίες ιδίως στη δουλειά του, στην υπηρεσία του: «όλοι μας είμαστε πολύ τυπικοί στη δουλειά μας, γιατί ο νέος διευθυντής είναι σκληρό πετσί»·

- έμεινε πετσί και κόκαλο, αδυνάτισε πάρα πολύ ύστερα από αρρώστια, δίαιτα ή νηστεία: «τον είχαν δυο μήνες στο νοσοκομείο κι έμεινε πετσί και κόκαλο || το 'χε βάλει πείσμα ν' αδυνατίσει, όμως αυτός, ρε παιδάκι μου, έμεινε πετσί και κόκαλο»·

- θα πουλήσω ακριβά το πετσί μου, βλ. συνηθέστ. θα πουλήσω ακριβά το τομάρι μου, λ. τομάρι·

- μου σηκώθηκε το πετσί ή σηκώθηκε το πετσί μου, βλ. συνηθέστ. μου σηκώθηκε η τρίχα, λ. τρίχα·

- μπήκα στο πετσί του, κατάλαβα απόλυτα το χαρακτήρα του: «αν του πεις αυτό το πράγμα, θ' αντιδράσει απότομα, ξέρω τι λέω γω, γιατί μπήκα στο πετσί του». (Τραγούδι: *κι εγώ τη βρήκα πολύ μαζί του, μπορώ να πω πως μπήκα στο πετσί του*)·

- μπήκε στο πετσί του (κάτι), του έγινε τόσο έντονη συνήθεια κάτι, που δεν μπορεί να το απαρηθεί, να το ξεπεράσει: «δεν έχει γιατρεία ο άνθρωπος, γιατί η χαρτοπαιξία μπήκε στο πετσί του»·

- μπήκε στο πετσί του ρόλου του, (για ηθοποιούς) απέδωσε με μεγάλη επιτυχία το ρόλο που υποδυόταν: «λες και ζούσε την κάθε στιγμή του ήρωα στο έργο που έπαιζε, γιατί μπήκε στο πετσί του ρόλου του»·

- ο λύκος κι αν εγέρασε κι άλλαξε το πετσί του, μηδέ τη γνώμη του άλλαξε μηδέ την κεφαλή του, βλ. λ. [λύκος](#)·

- πετσί παρά κόκαλο! ειρωνική απάντηση σε άτομο που μας ρωτά τι ώρα είναι, ενώ εμείς δεν έχουμε ρολόι. Συνήθως προηγείται χειρονομία με την η παλάμη του ενός χεριού, αρχίζοντας από τον καρπό, να σέρνεται για λίγο πάνω στο άλλο χέρι και ανασηκώνοντας ελαφρά το μανίκι, να προσποιούμαστε πως βλέπουμε το ρολόι που έχουμε δήθεν περασμένο στον καρπό·

- πούλησε ακριβά το πετσί του, βλ. συνηθέστ. πούλησε ακριβά το τομάρι του, λ. τομάρι·
- το 'νιωσα στο πετσί μου, έχω προσωπική πείρα για την κακή ή οδυνηρή κατάσταση που λέει πως πέρασε κάποιος, και είμαι σε θέση να γνωρίζω πόσο άσχημα αισθάνεται: «καταλαβαίνω απόλυτα, φίλε μου, τον πόνο σου, γιατί αυτό που μου λες το 'νιωσα στο πετσί μου»·
- το 'χει στο πετσί του, βλ. συνηθέστ. το 'χει στο αίμα του, λ. αίμα·
- του άργασα το πετσί, βλ. φρ. του άργασα το τομάρι, λ. τομάρι·
- του 'φαγαν το πετσί, (στη γλώσσα της αργκό) του έκλεψαν το πορτοφόλι: «μέσα στο συνωστισμό του 'φαγαν το πετσί χωρίς να το πάρει μυρουδιά»·
- χοντρό πετσί, βλ. λ. [χοντρόπετσος](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας